ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1949

Vyhlásené: 31.03.1949 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

76.

Zákon

zo dňa 24. marca 1949

o organizácii správy v hlavnom meste Prahe.

Národné shromaždenie Československej republiky usnieslo sa na tomto zákone:

Diel 1.
Všeobecné ustanovenia.

§ 1
Základné ustanovenia.

(1) Na území hlavného mesta Prahy vykonávajú pôsobnosť národných výborov všetkých stupňov Ústredný národný výbor a obvodné národné výbory.

(2) Úlohy ľudovej správy na území Prahy, ktoré podľa svojej povahy vyžadujú jednotný výkon, plní Ústredný národný výbor. Ostatné úlohy tejto správy plnia v mestských obvodoch obvodné národné výbory.

§ 2
Územie.

(1) Územie Prahy sa delí pre účely správy na mestské obvody, ktoré zriadi a ktorých hranice určí vláda nariadením. Drobné úpravy hraníc týchto obvodov môže urobiť na návrh Ústredného národného výboru minister vnútra po dohode s ministrami spravodlivosti a financií nariadením.

(2) Na pripojenie susednej obce k Prahe alebo na odlúčenie takej časti jej územia, z ktorej má byť utvorená samostatná obec, potrebné je vládne nariadenie. O iných zmenách hraníc medzi Prahou a susednými obcami platia všeobecné predpisy o zmene hraníc obcí s tou odchýlkou, že na schválenie alebo na vykonanie takejto zmeny je príslušné Ministerstvo vnútra.

Diel 2.
Organizácia pražských orgánov ľudovej správy a pôsobnosť ich výkonných zložiek.

Všeobecné ustanovenia.

§ 3
Počet členov.

Ústredný národný výbor má 100 členov. Obvodné národné výbory majú po 30 členoch. Člen obvodného národného výboru nemôže byť zároveň členom Ústredného národného výboru; ak sa ním stane, stráca členstvo v obvodnom národnom výbore.

§ 4
Voľby a odvolateľnosť.

(1) Členovia Ústredného národného výboru a obvodných národných výborov sú volení. Môžu byť zo svojej funkcie odvolaní.

(2) Voličia, oprávnení voliť pražské orgány ľudovej správy, nevolia pri voľbách do krajského národného výboru Pražského kraja.

(3) Podrobnosti o podmienkach aj o výkone volebného práva a o vykonávaní volieb a spôsob odvolávania členov upraví zákon.

§ 5
Zodpovednosť a kontrola.

Členovia Ústredného národného výboru, obvodných národných výborov a ich výkonných sborových zložiek sú za svoju činnosť zodpovední ľudu a podliehajú jeho kontrole. Spôsob, akým ľud vykonáva kontrolu a uplatňuje túto zodpovednosť, ustanoví zákon.

§ 6
Rozpustenie.

(1) Orgány ľudovej správy v Prahe môžu byť rozpustené, najmä ak neplnia svoje úlohy alebo ak ohrožujú svojou činnosťou riadny chod verejnej správy.

(2) Na rozpustení Ústredného národného výboru sa usnáša vláda. Obvodné národné výbory rozpúšťa minister vnútra. Nové voľby treba vypísať najneskoršie do dvoch mesiacov.

(3) Na prechodný čas, než sa ujmú funkcie orgány novozvolené, urobí minister vnútra potrebné opatrenia na dočasné vedenie správy.

§ 7
Plenárne zasadanie a výkonné zložky.

(1) Ústredný národný výbor a obvodné národné výbory určujú na svojich plenárnych zasadaniach smer svojej činnosti a svoju politiku a vedú a usmerňujú činnosť svojich výkonných zložiek.

(2) V medziach usnesení plenárneho zasadania Ústredného (obvodného) národného výboru vykonávajú verejnú správu ich výkonné zložky, ktorými sú

a) rada Ústredného (obvodného) národného výboru,

b) primátor a jeho námestníci (predseda obvodného národného výboru a jeho námestník),

c) referenti Ústredného národného výboru a ich námestníci (referenti obvodného národného výboru),

d) komisia Ústredného (obvodného) národného výboru.

§ 8
Podriadenosť a dohľad.

(1) Ústredný národný výbor a jeho výkonné zložky sú podriadené priamo vláde a v jednotlivých odboroch svojej pôsobnosti vecne príslušným ministrom a ústredným úradom. Obvodné národné výbory a ich výkonné zložky sú podriadené plenárnemu zasadaniu a rade Ústredného národného

výboru a v jednotlivých odboroch svojej pôsobnosti vecne príslušným referentom Ústredného národného výboru a vecne príslušným ministrom a ústredným úradom.

(2) Ústredný národný výbor aj jeho výkonné zložky sú za zachovávanie zákonov a nariadení, ako aj smerníc a pokynov nadriadených orgánov, zodpovedné ministrovi vnútra; obvodné národné výbory a ich výkonné zložky sú za to zodpovedné primátorovi.

(3) Primátor a referenti Ústredného národného výboru dohliadajú v odbore svojej pôsobnosti na to, či obvodné národné výbory a ich výkonné zložky plnia svoje povinnosti. Obdobne dohliadajú v odbore svojej pôsobnosti na Ústredný národný výbor a jeho výkonné zložky ústredné úrady.

Osobitné ustanovenia pre Ústredný národný výbor.

§ 9
Plenárne zasadanie.

(1) Ústrednému národnému výboru je vyhradené v plenárnom zasadaní usnášať sa na zásadných veciach povahy politickej, hospodárskej a organizačnej, najmä schvaľovať plán hospodárskeho rozvoja Prahy, usnášať sa na rozpočte a voliť výkonné zložky.

(2) Ústredný národný výbor môže v plenárnom zasadaní rozhodnúť o ktorejkoľvek veci, ktorá náleží do jeho odboru pôsobnosti.

§ 10
Rada.

(1) Členmi rady Ústredného národného výboru sú primátor, jeho námestníci a referenti Ústredného národného výboru.

(2) Rada vedie všetku činnosť Ústredného národného výboru. Prislúcha jej správa všetkých vecí, náležiacich do pôsobnosti Ústredného národného výboru, pokiaľ nie sú vyhradené plenárnemu zasadaniu alebo primátorovi.

(3) Rada vykonáva svoju pôsobnosť zásadne prostredníctvom referentov, môže však poveriť komisie, aby v rozsahu, ktorý vymedzí, rozhodovaly v jej mene. Rada je však oprávnená rozhodnúť o ktorejkoľvek veci, a ktorej inak rozhodujú referenti alebo komisia. Vo veciach, ktoré sú osobitnými predpismi prikázané rade, nemôžu rozhodovať ani referenti ani komisie.

(4) Rada môže v čase, keď Ústredný národný výbor nezasadá, zriaďovať komisie, je však povinná požiadať najbližšie plenárne zasadanie o dodatočné schválenie.

(5) Rada preskúmava všetky rozhodnutia, ktoré vydal referent Ústredného národného výboru alebo ním splnomocnený zamestnanec alebo komisia Ústredného národného výboru, ak bolo proti ním podané odvolanie. Ak dospela rada k názoru, že by sa odvolaniu, ktoré nie je neprípustné, mohlo vyhovieť, môže vyhovieť odvolaciemu návrhu a vybaviť odvolanie, ak sa netýka rozhodnutie, v odpor vzaté, nikoho iného než odvolateľa. Odvolania, ktoré neboly takto vybavené, musia sa predložiť odvolacej stolici, pokiaľ nie je inak ustanovené, do troch týždňov po ich podaní.

(6) Rada kontroluje činnosť jednotlivých referentov a komisií Ústredného národného výboru i činnosť obvodných národných výborov a dáva im záväzné pokyny.

§ 11
Primátor.

(1) Primátora potvrdzuje na návrh vlády prezident republiky.

(2) Primátor zastupuje Ústredný národný výbor a Prahu ako sväzok ľudovej správy navonok, predsedá plenárnym zasadaniam a schôdzkam rady Ústredného národného výboru, robí neodkladné opatrenia v odbore pôsobnosti rady, komisií a referentov, sjednocuje činnosť referentov, je povinný zastaviť výkon usnesenia alebo opatrenia plenárneho zasadania a výkonných složiek Ústredného národného výboru, ktoré vybočuje z medzí ich pôsobnosti alebo odporuje platným predpisom alebo je v rozpore so smernicami a pokynmi nadriadených orgánov, a je služobným predstaveným zamestnancov.

(3) Počet primátorových námestníkov určí minister vnútra. Primátor môže poveriť námestníka plnením určitých úloh z odboru svojej pôsobnosti, a to buď pre jednotlivé prípady, alebo všeobecne.

(4) Primátor je za výkon svojho úradu zodpovedný plenárnemu zasadaniu Ústredného národného výboru i jeho rade, ktorej je podriadený. Je povinný spravovať sa príkazmi a pokynmi ministra vnútra.

§ 12
Referenti.

(1) Referenti rozhodujú a robia opatrenia v mene rady Ústredného národného výboru v rozsahu činnosti ich referátov, pokiaľ rozhodnutie nie je vyhradené rade, primátorovi alebo komisiám, a sú bezprostrednými služobnými predstavenými zamestnancov, pridelených ich referátu.

(2) Referent môže so súhlasom rady splnomocniť pridelených zamestnancov, aby rozhodovali a robili opatrenia z jeho príkazu.

(3) Ak je niektorý z referentov zaneprázdnený, alebo ak nemôže vykonávať svoju funkciu z iných dôvodov, zastupuje ho jeho námestník. Námestníkom môže byť len člen Ústredného národného výboru. Námestníci referentov majú v čase, pokiaľ zastupujú referenta, práva a povinnosti referenta.

(4) Referent je za výkon svojho úradu zodpovedný plenárnemu zasadaniu Ústredného národného výboru i jeho rade, ktorej je podriadený. Je povinný spravovať sa rozkazmi a pokynmi vecne príslušných ústredných úradov.

§ 13
Ústredný tajomník.

(1) Rada Ústredného národného výboru ustanoví z pridelených zamestnancov ústredného tajomníka; potvrdzuje ho minister vnútra.

(2) Prednostovia referátov Ústredného národného výboru a ostatní zamestnanci, pridelení Ústrednému národnému výboru a obvodným národným výborom, sú podriadení ústrednému tajomníkovi.

(3) Ústredný tajomník je pomocníkom primátorovým pri výkone jeho pôsobnosti a jeho výkonným orgánom a zastupuje ho v jeho funkcii služobného predstaveného zamestnancov.

§ 14
Komisie.

(1) Komisie Ústredného národného výboru majú funkciu poradnú, pokiaľ neboly radou alebo osobitnými predpismi poverené rozhodovacou právomocou.

(2) Nedotknuté zostávajú ustanovenia o komisiách, ktorých zriadenie je predpísané osobitnými predpismi.

Osobitné ustanovenia pre obvodné národné výbory.

§ 15
Organizácia a pôsobnosť.

Organizáciu obvodných národných výborov a pôsobnosť ich výkonných složiek upraví vláda nariadením primerane podľa zásad, platných pre Ústredný národný výbor.

§ 16
Obvodný tajomník.

(1) Rada obvodného národného výboru ustanoví z pridelených zamestnancov obvodného tajomníka; potvrdzuje ho primátor.

(2) Ustanovenia § 13, odst. 2 a 3 platia obdobne.

Spoločné ustanovenia.

§ 17
Spoločná správa.

(1) Ústredný národný výbor na strane jednej a krajské, okresné alebo miestne národné výbory na strane druhej môžu sa združiť súhlasnými usneseniami svojich plenárnych zasadaní, ktoré schváli vecne príslušný ústredný úrad po dohode s Ministerstvom vnútra, na spoločné obstarávanie jednotlivých vecí ľudovej správy; môžu byť pre to tiež združené usnesením vlády. Obdobne sa môžu združiť alebo môžu byť združené na spoločnú správu obvodné národné výbory. Usnesenia plenárnych zasadaní obvodných národných výborov schvaľuje Ústredný národný výbor; o nútenom združení rozhoduje vecne príslušný ústredný úrad po dohode s Ministerstvom vnútra.

(2) Združovanie na spoločný výkon ľudovej správy spoločnými orgánmi v celých odboroch tejto správy upraví vláda nariadením.

§ 18
Rokovacie poriadky.

(1) Plenárne zasadania Ústredného (obvodného) národného výboru sa konajú najmenej štyrikrát do roka a sú zpravidla verejné. Plenárne zasadanie musí byť svolané, ak sa usnesie na tom rada príslušného národného výboru alebo ak žiada o to aspoň štvrtina jeho členov, uvádzajúc predmet rokovania. Plenárne zasadanie obvodného národného výboru musí byť okrem toho svolané, ak nariadi tak rada Ústredného národného výboru.

(2) Schôdzky rady a komisie Ústredného (obvodného) národného výboru sa konajú podľa potreby a sú zpravidla neverejné.

(3) Plenárne zasadanie a schôdzka sborových výkonných složiek sú schopné sa usnášať, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých členov. Ak sa nesídu členovia tak, aby boli schopní usnášať sa, svolá ich predsedajúci znovu na prejednanie toho istého programu. Takto znovu svolané plenárne zasadanie alebo schôdzka sborovej výkonnej složky sú schopné sa usnášať za prítomnosti najmenej tretiny členov.

(4) K platnosti usnesenia sa vyžaduje, aby sa pre návrh vyslovilo viac členov ako proti nemu. Pri rovnosti hlasov sa považuje návrh za prijatý, ak hlasoval preň predsedajúci.

(5) Rokovacie poriadky určia najmenší počet kladných hlasov, potrebných pre prijatie návrhu; môžu tiež pre niektoré druhy usnesení určiť vyššiu väčšinu.

(6) Na rokovacích poriadkoch pre plenárne zasadanie Ústredného národného výboru a obvodných národných výborov a ich sborových výkonných složiek sa usnáša plenárne zasadanie Ústredného národného výboru a schvaľuje ich Ministerstvo vnútra.

§ 19
Vnútorná organizácia.

(1) Práce Ústredného národného výboru a obvodných národných výborov sa vykonávajú v referátoch. Na čele každého referátu je referent. Počet referátov a rozsah ich činnosti určí vláda nariadením.

(2) Všeobecné zásady pre složenie komisií ustanoví a všeobecné predpisy pre vonkajší styk i pre vnútorné úradovanie Ústredného národného výboru a obvodných národných výborov, najmä tiež kancelársky poriadok, vydá Ministerstvo vnútra. Osobitné predpisy o složení jednotlivých komisií a osobitné predpisy pre vnútorné úradovanie jednotlivých referátov s hľadiska odborných potrieb môžu vydať vecne príslušné ústredné úrady po dohode s Ministerstvom vnútra.

§ 20
Konanie.

(1) Dokiaľ nebude vydaný zákon, upravujúci všeobecne zásady konania pred národnými výbormi, spravuje sa Ústredný národný výbor a obvodné národné výbory, pokiaľ osobitnými predpismi nie je alebo nebude ustanovené inak, doterajšími predpismi o konaní.

(2) Pokiaľ opravný prostriedok nie je vylúčený, možno sa odvolať proti rozhodnutiam, opatreniam a nálezom obvodných národných výborov na Ústredný národný výbor a proti rozhodnutiam, opatreniam a nálezom Ústredného národného výboru na príslušný ústredný úrad. Proti rozhodnutiu Ústredného národného výboru ako odvolacej stolice nie je ďalšie odvolanie prípustné.

(3) Opatrenia pražských orgánov ľudovej správy, ktoré podľa príslušných predpisov vyžadujú schválenie dohliadacím orgánom, schvaľuje, ak ide o opatrenie obvodného národného výboru, Ústredný národný výbor, inak vecne príslušný ústredný úrad. Opatrenia Ústredného národného výboru podľa predpisov o finančnom hospodárstve svázkov ľudovej správy schvaľuje Ministerstvo vnútra.

§ 21
Zamestnanci.

O systemizácii služobných miest u pražských orgánov ľudovej správy sa usnáša rada Ústredného národného výboru a schvaľuje ju vláda. Vláda určí zároveň po vypočutí Ústredného národného výboru počet systemizovaných služobných miest, ktorý bude obsadený zamestnancami, ktorých pražským orgánom ľudovej správy pridelia jednotlivé ústredné úrady po dohode s Ministerstvom vnútra.

§ 22
Tresty za správne priestupky.

Konania a opomenutia, priečiace sa nariadeniam, vydaným Ústredným národným výborom alebo obvodnými národnými výbormi v odbore miestnej bezpečnosti, sa trescú pokutou do 50.000 Kčs alebo väzením do 14 dní. Pre prípad nevymožiteľnosti pokuty sa vymeria zároveň náhradný trest väzenia podľa miery zavinenia do 14 dní.

Diel 3.

§ 23
Národná bezpečnosť.

(1) Pre územie hlavného mesta Prahy a Pražského kraja zriaďuje sa veliteľstvo národnej bezpečnosti so sídlom v Prahe, podriadené bezprostredne ministrovi vnútra. Pre jednotlivé mestské obvody hlavného mesta Prahy zriaďujú sa obvodné veliteľstvá národnej bezpečnosti. Organizáciu a činnosť týchto veliteľstiev upraví Ministerstvo vnútra.

(2) Vláda ustanoví nariadením, v akom rozsahu a akým spôsobom vykonávajú na území Pražského kraja i Prahy verejnú správu v odbore národnej bezpečnosti Krajský národný výbor Pražského kraja, pražské orgány ľudovej správy a Ministerstvo vnútra.

Diel 4.
Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia.

§ 24
Vykonávacie predpisy.

(1) Vláda vydá nariadením predpisy na vykonanie tohto zákona, v ktorých upraví najmä rozsah činnosti Ústredného národného výboru a obvodných národných výborov (§ 1, ods. 2), ako aj pôsobnosť plenárneho zasadania (§ 9, ods. 1) a primátora (§ 11, ods. 2).

(2) Predpisy o výkone poukazovacieho práva a o organizácii účtovnej a pokladničnej služby pre Ústredný národný výbor a obvodné národné výbory vydá nariadením minister financií po dohode s ministrom vnútra. Ustanovenie § 11, ods. 2 zákona zo dňa 20. marca 1919, č. 175 Sb., o zriadení a pôsobnosti Najvyššieho účtovného kontrolného úradu, zostáva nedotknuté.

(3) Vládne nariadenia, vydané na vykonanie tohto zákona, môžu sveriť bližšiu úpravu všeobecným právnym predpisom, ktoré vydá príslušný ústredný úrad po dohode s Ministerstvom vnútra alebo Ústredný národný výbor so schválením týchto ústredných úradov.

§ 25
Dočasné orgány.

(1) Ústredný národný výbor v doterajšom složení a obvodné rady zanikajú.

(2) Na prechodný čas, dokiaľ nezačnú pôsobiť pražské orgány ľudovej správy, vyšlé z volieb, vymenúva minister vnútra na návrh Ústredného akčného výboru Národného frontu členov dočasného Ústredného národného výboru a dočasných obvodných národných výborov a ich náhradníkov. Minister vnútra tiež poveruje jednotlivých členov funkciami.

§ 26
Nevybavené odvolania.

O odvolaniach, ktoré boly pred účinnosťou tohto zákona podané proti rozhodnutiam doterajších pražských orgánov ľudovej správy a neboly dosiaľ vybavené orgánom, príslušným podľa doterajších predpisov, rozhodne Ústredný národný výbor, ak ide o odvolanie proti rozhodnutiu obvodnej rady, inak vecne príslušný ústredný úrad (§ 20, ods. 2).

§ 27
Platnosť doterajších rozhodnutí a opatrení.

(1) Rozhodnutia a opatrenia, urobené pred účinnosťou tohto zákona pražskými orgánmi ľudovej správy v medziach ich pôsobnosti buď podľa doterajších predpisov nepríslušnými, alebo nie plne obsadenými, sa považujú za rozhodnutia alebo opatrenia, urobené orgánmi (složkami) príslušnými alebo riadne obsadenými.

(2) Opatrenia, urobené na prípravu reorganizácie ľudovej správy v Prahe pred účinnosťou tohto zákona, sa považujú za opatrenia, urobené podľa tohto zákona, pokiaľ sú vo shode s jeho ustanoveniami.

§ 28
Zrušenie doterajších predpisov.

(1) Zrušuje sa platnosť, po prípade používateľnosť všetkých predpisov, odporujúcich ustanoveniam tohto zákona, najmä

a) všeobecného poriadku pražského zo dňa 27. apríla 1850, č. 85 čes. z.z.,

b) ustanovenia § 2a vládneho nariadenia zo dňa 5. mája 1945, č. 4 Sb., o voľbe a právomoci národných výborov, vo znení vládneho nariadenia zo dňa 7. augusta 1945, č. 44 Sb.,

c) vládneho nariadenia zo dňa 7. augusta 1945, č. 46 Sb., o dočasnej organizácii správy hlavného mesta Prahy.

(2) Ustanovenie § 21 zákona zo dňa 21. decembra 1948, č. 280 Sb., o krajskom zriadení, neplatí pre Krajský národný výbor Pražského kraja.

(3) Nedotknuté zostávajú ustanovenia zákona zo dňa 21. júla 1948, č. 199 Sb., o komunálnych podnikoch, a predpisoch podľa neho vydaných. Opatrenia, ktoré urobily pražské orgány ľudovej správy na vykonanie tohto zákona pred jeho účinnosťou, považujú sa za opatrenia, urobené podľa neho, pokiaľ sú vo shode s jeho ustanoveniami.

§ 29
Účinnosť a vykonanie.

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom 1. apríla 1949, predpisy na jeho vykonanie môžu sa vydať už odo dňa jeho vyhlásenia; vykoná ho minister vnútra po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Nosek v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.